

Diabetes mellitus en atypische antipsychotica

Het gebruik van atypische antipsychotica is geassocieerd met het ontstaan van diabetes mellitus type II en diabetische ontregeling. De Consensus 'Development Conference on Antipsychotic Drugs and Obesity and Diabetes' heeft de atypische antipsychotica als volgt geclassificeerd wat betreft de risico's op metabole afwijkingen: risico op gewichtsstijging: clozapine en olanzapine verhoogd, quetiapine en risperidon matig verhoogd, aripiprazol uiteenlopende resultaten. Risico op diabetes mellitus of ongunstiger lipidenprofiel: clozapine en olanzapine enigszins verhoogd, quetiapine en risperidon uiteenlopende resultaten, aripiprazol geen verhoogd risico.

Een eenduidige verklaring voor deze bijwerkingen bestaat (nog) niet. Een eerste verklaring is dat patiënten met schizofrenie, aan wie atypische antipsychotica veelvuldig worden voorgeschreven, op zichzelf al een verhoogd risico op ontwikkeling van diabetes mellitus type II hebben. Een tweede verklaring is dat de atypische antipsychotica insulineresistentie bevorderen, hetzij direct, hetzij indirect door stijging van het gewicht of andere metabole factoren.

Symptomen

Een hoge glucoseconcentratie (hyperglykemie) in het bloed kan verschillende symptomen veroorzaken:

- veel dorst en veel plassen;
- Vermoeidheid en slaperigheid;

Verder worden de volgende symptomen bij diabetes type II ook vaak gezien:

- Infecties;
- moeilijk helende wondjes.

Behandeling

- Bij de eerste detectie van een te hoog glucose nuchter moet een tweede keer gemeten worden;
- Bij een lichte verhoging de lab waarden versturen naar de huisarts ter informatie
- Advies geven over dieet en levensstijl, het belang van beweging, een leefstijlgroep overwegen en, indien mogelijk, de aanmelding doen. Bij onvoldoende effect na drie maanden verwijzen naar een diëtist.
- Bij een glucose (nuchter of niet) van > 11 direct contact met de huisarts Samenwerking aangaan met de huisarts en de internist, dyslipidemie wordt door hen behandeld, wij blijven verantwoordelijk voor de screening en follow up.
- Patiënt weer screenen op alle metabole waarden na 3, 6 en 12 maanden daarna jaarlijks

Referenties

Brouwer, J.M.J.L. en Mulder, H. Monitoring van bijwerkingen bij gebruik van antipsychotica. *Psyfar editie 1 2019*

Laatste revisie datum

10-07-2019

Trefwoorden¹

Diabetes

Atypische antipsychotica

Suikerziekte

Tweede generatie antipsychotica

¹ © 2019 M. de Ruijter